

רב אשי אמר:

מגורן, ק"י ולא גורן עצמו, מיקב, ק"ח ולא יקב עצמו.

רב חסדא אמר: מהכא:

"צאו הָהָר וְהָבִיאוּ עִלַי וְיִתְּ אֵת וְעִלַי עֵץ שִׁמֶן וְעִלַי הָדָס וְעִלַי תְּמָרִים וְעִלַי עֵץ עֵבֶת" (נחמיה ח, טו).

היינו "הָדָס", היינו "עֵץ עֵבֶת" ?!

אמר רב חסדא:

הדס שוטה לסוכה,

ועץ עבות ללולב.

משנה (ה):

חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדין -

אין מסככין בהן.

וכולן שהתירן כשרות.

וכולן כשרות לדפנות.

גמרא:

אמר רבי יעקב:

שמעית מיניה דרבי יוחנן תרתי:

חדא - הא;

ואידך (כאן ח):

החוטט בגדיש לעשות לו סוכה -

אינה סוכה;

חדא משום - גזרת אוצר,

וחדא משום - "תַּעֲשֶׂיהָ" (דברים טז, יג), ולא מן העשוי;

ולא ידענא הי מינייהו משום גזירת ק"י אוצר, והי מינייהו משום "תַּעֲשֶׂיהָ", ולא מן העשוי.

אמר רבי ירמיה: ניחזי אנן,

דאמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:

מפני מה אמרו (כאן):

חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדין -

אין מסככין בהן?

פעמים שאדם בא מן השדה בערב,

וחבילתו על כתפו,

ומעלה ומניחה על גבי סוכתו כדי ליבשה,

ונמלך עליה לסיכוך,

והתורה אמרה:

"תַּעֲשֶׂיהָ", ולא מן העשוי;

ומדהא - משום גזרת אוצר,

הא - משום "תַּעֲשֶׂיהָ" ולא מן העשוי.

ורבי יעקב !?

הך דרבי חייא בר אבא לא שמיע ליה.

אמר רב אשי:

אטו חבילי קש וחבילי עצים -

משום גזרת אוצר - איכא,

משום "תַּעֲשֶׂיהָ", ולא מן העשוי - ליכא?

והחוטט בגדיש,

משום "תַּעֲשֶׂיהָ", ולא מן העשוי - איכא,

משום גזרת אוצר - ליכא !?

רש"י

ממה דאמר ר' יוחנן ברוכתא אחריתי: פעמים שאדם בא מן השדה. כל ימות החמה: ומניחה ע"ג סוכה. שיש לו כל ימות השנה למקנהו ומניח החבילין שם לייבשן ולא לסכך וכשמגיע החג נמלך עליהם לסכך: והתורה אמרה תעשה ולא מן העשוי. בפסול זה שנסכך שם שלא לשם סכך אפילו לצל אלא לייבש אין שם סוכה חל עליו והלכך גזור רבנן שלא יסככו בחבילין אפילו הוא מטילן עליה לשם סוכת חג גזירה משום חבילין דכל השנה דאיכא פסול דאורייתא אלמא טעמא דמתניתין דהכא משום גזירת אוצר היא ומדרבנן כל דבר שאדם מקצה ומכניס לקיום קרי אוצר וחבילין שאדם מכניס כל ימות הקיץ לימות חורף קרי אוצר: ומדהא משום גזרת אוצר. שמע מינה הך דחוטט בגדיש פסולה מדאורייתא משום תעשה ולא מן העשוי היא דהא שמעיה ר' יעקב לר' יוחנן בחדא מינייהו פסולה דאורייתא: ורבי יעקב. דלא ידע לפרושי הי מינייהו פסולה דאורייתא והי מדרבנן: הך דרבי חייא. דמפרש בהדיא לא הוה שמיע ליה: אמר רב אשי. מקשי אדרבי יעקב: אטו. תרוייהו טעמי מי ליכא למימרינהו בשתי המשניות: חבילי קש משום גזירת אוצר איכא. מדרבנן: משום תעשה ולא מן העשוי. דאורייתא ליכא בתמיהה מי לא משתמע נמי מתניתין דבאותם שנינו שם כל ימות החמה קאמר דלא נמלך עליהם לסיכוך דהויא לה היא גופה פסולה דאורייתא ומהיכא שמע ר' יוחנן דמתניתין דהכא לאו מדאורייתא קאמר: וחוטט בגדיש נמי משום תעשה ולא מן העשוי איכא משום גזירת אוצר ליכא. מי לא מצינן למימר נמי דאפילו סתר הכל כלפי מעלה ונענע עומרין שעל הסכך חזרו והניחן לשם סוכה קא פסיל ליה מתניתין מדרבנן משום גזירת אוצר דזימנין דלא מנענע ונעשין מאליהן כדאמרת גבי חבילים דפסלת להו אפילו מניחן שם לשם סכך מדרבנן משום גזרה דכל ימות השנה לאוצר ומהיכא דייק רבי יוחנן הנך טעמי דמוקי להך מדאורייתא והך מדרבנן:

רב אשי אמר. שפיר משמע פסולת מקרא דכתיב באספך מגרנך משמע שאתה אוספו ונוטלו מן הגורן וגורן הוא האוכל ומה שאתה אוסף ובורר מתוכו הוא הפסולת: צאו הָהָר. פסוק הוא בספר עזרא לעשות סוכות ולא הזכיר כאן אלא דבר שאינו מקבל טומאה וגידולו מן הארץ: היינו עלי הדס היינו עץ עבות. מהו זה ומהו זה להזכיר שניהם במקרא הלא אחד הם דההדס הוא עץ עבות על שם שהעלין מורכבין זה על זה כמין עבותות ושרשרות: הדס שוטה. שאינו כשר ללולב לפי שאין עבותו עשויה של שלש שלש עליון: מתני' וחבילי זרדין. מין קנים הם שעושין זרדין טויל"ש בלע"ז ואוגדין אותם ובעורן לחין בהמה אוכלתן ולכי יבשי עומדים להיסק: אין מסככין בהן. כשהן קשורין ובגמרא מפרש טעמא: וכולן. הפסולין ששנינו בסכך: כשרין לדפנות. דכל סוכה הכתוב סכך משמע דדופן לא איקרי סוכה ודנפקא לן (לעיל ו): דפנות מבסכת בסכת בסכות מייתורא דקראי ילפינן ולא ממשמעותא הלכך סוכות תעשה באספך מגרנך אסככה הוא דקאי: גמ' שמעית מר' יוחנן תרתי. פ' טעם שני דברים האמורים במשנתנו שמעתי ממנו: חדא הא. דחבילין מ"ט לא מסככי בהו וחדא הא דתנן במתניתין החוטט בגדיש לעשות לו סוכה נוטל מן העומרים למטה סמוך לארץ ונכנס לתוכו ועושה חלל כשיעור סוכה וסכך עשוי ועומד מאליו אינו סוכה ופירש לי ר' יוחנן טעמיה בחדא מינייהו אמר טעמא משום גזרת אוצר דמדאורייתא כשרה הוא ורבנן הוא בגזור שאם אתה אומר כן אין אדם עושה סוכה אלא הולך ואוכל וישן באוצרו במקום שלא נשתמש שם כל ימות השנה והוא עשוי ועומד ולא לשם סכך של צל דנהוי שם סוכה עליה והוא פסול שם סוכה שאינה של חג אלא כבית בעלמא ובחדא מינייהו פירש טעמא דפסולה מדאורייתא משום תעשה ולא מן העשוי: ולא ידענא הי מינייהו. פירש לי ר' יוחנן משום גזירת אוצר והי מינייהו משום תעשה ולא מן העשוי: ניחזי אנן. ונשמעה